

ПРО ТИПОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЦЕНТРІВ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ ОБ'ЄДНАНИХ ГРОМАД

Анотація: Представлений досвід зі створення типології центрів громадської безпеки та пожежних депо для об'єднаних територіальних громад в Україні.

Ключові слова: типи будівель, центри громадської безпеки, об'єднані територіальні громади.

ВСТУП. Загально відомо, що старт процесу децентралізації в Україні дав закон «Про добровільне об'єднання територіальних громад» прийнятий 15 лютого 2015 року Верховною Радою України. Європейський і світовий досвід свідчить: місцеві проблеми можуть ефективно вирішуватися тільки на місцевому рівні. Відповідно до реформи децентралізації, ради громад є відповідальними за дошкільну та шкільну освіту, первинну медицину, комунальне господарство, охорону правопорядку та пожежну охорону. Ради районів – за спеціалізовану шкільну освіту (тобто інтернати та спортивні школи), за вторинну медицину (стаціонар широкого профілю) тощо [1]. На рівні регіонів фінансуватиметься професійна технічна освіта, спеціальна медична допомога та інфраструктура регіонального значення. Відповідно до реформи з децентралізації влади відтепер саме ОТГ отримують прямий вплив на прийняття рішень про забудову території громади, пріоритети її розвитку та контролю за якістю зданих в експлуатацію об'єктів.

Сучасні соціально-економічні умови обумовлюють створення нових типів будівель чи їх комплексів, які б відповідали запитам громадян чи їх об'єднанням. Вдосконалення архітектурної типології і нормативної бази проектування громадських будівель та споруд як інструмента регулювання та контролю якості проектування цих об'єктів нерозривно пов'язано із загальним процесом переходу України до ринкової економіки та децентралізації системи управління. Виходячи з цього, у сфері цивільного будівництва почав здійснюватися диференційований принцип задоволення якісно зростаючих потреб населення щодо підвищення рівня забезпеченості населення комфортним житлом та об'єктами обслуговування. У наш час з'являються нові типи підприємств, закладів і комплексів громадського призначення, відмінні від масових традиційних типів [2].

ОСНОВНИЙ МАТЕРІАЛ. Як вказувалося вище, сучасні соціально-економічні умови передбачають створення нових типів будівель чи їх

комплексів, які б відповідали запитам громадян чи їх об'єднанням. На сьогодні з'являються нові об'єкти, які мають назву «центр безпеки громади» чи «центр громадської безпеки» для об'єднаних територіальних громад, які вже побудовані [3], і які проєктуються [4]. Як у першому випадку, так і в другому – пропонується будівля, в якій розміщується екіпаж рятувальників, наряд поліцейських і карета швидкої допомоги, і щодо кількох осіб всі три служби можуть одночасно швидко виїхати на об'єкт. Крім цього, до їх складу можуть входити і інші приміщення для забезпечення потреб місцевої громади. Важливість створення такого роду об'єктів для представників місцевого самоврядування є безсумнівною, вони почали їх вже будувати, замовляти проєкти, при цьому вивчають європейський досвід створення та функціонування такого роду об'єктів [5].

З теорії архітектури відомо, типологія будівель встановлює класифікацію будівель по призначенням, методами використання, функціональними, будівельно-технічними і економічними вимогам; розглядає залежність архітектурно-планувальної структури та об'ємно-просторової композиції будівлі від соціальних умов, функціональних вимог виробництва, побуту і культури, кліматичних умов, рівня техніки і вимог економіки; розробляє питання уніфікації архітектурно - планувальних і конструктивних рішень, створює передумови для скорочення типорозмірів, конструкцій і деталей, які виготовляються на заводах; встановлює рівень якісних вимог до архітектурно-планувальних і конструктивних рішень, пов'язаних з конкретними економічними можливостями [6].

Зважаючи на складність процесу формування нового типу будівель, фахівцями ТОВ «Група компаній СП», проведені наукові дослідження, результати яких покладені в основу прийнятих проєктних рішень, а також опубліковані у науковому збірнику [7] та увійшли до складу навчально-практичного посібника [8]. Загалом ми є свідками процесу появи та формування нового типу будівель – а саме центрів громадської безпеки (ЦГБ). Адже згідно державного класифікатора будівель і споруд [9] об'єктами класифікації є будівлі виробничого та невиробничого призначення та інженерні споруди різного функціонального призначення. В даному випадку об'єднуються окремі частини будівель лікарень та оздоровчих закладів, будівлі гаражів, а також будівлі інші, не класифіковані раніше – а саме будівлі міліцейських та пожежних служб.

Запропонований фахівцями ТОВ «Група компаній СП» будівлі ЦГБ та пожежних депо за функціональним наповненням можуть бути вирішені у наступних варіантах:

1. ЦГБ із розширеним набором функцій (пожежне депо на 2 авто, блок медичної допомоги, блок інспектора поліції з боксом для авто, блок приміщень для зберігання комунальних авто та шкільних автобусів).

2. ЦГБ із середнім набором функцій (пожежне депо на 1 авто, бокс автомобіля медичної допомоги, блок інспектора поліції з боксом для авто, бокс зберігання шкільного автобуса).
3. ЦГБ із мінімальним набором функцій (пожежне депо на 1 авто, бокс для зберігання техніки оперативного реагування).
4. Пожежне депо на 2 пожежних автомобілі.
5. Пожежне депо на 1 пожежний автомобіль.

За конструктивною схемою будівлі ЦГБ та пожежні депо можуть бути вирішені у наступних варіантах:

1. Каркасна конструктивна система з огороджувальними стінами із сендвіч-панелей. Основні складові частини даної системи: несучий каркас – металокаркас, зовнішні стіни – сендвіч-панелі, покриття – металочерепиця, внутрішні стіни – гіпсокартон, заповнення віконних та дверних прорізів – металопластик зі склопакетами. Даний різновид конструкцій забезпечує порівняно швидкий процес зведення будівлі та в окремих випадках може впливати на зниження вартості будівельно-монтажних робіт. Із недоліків такого типу конструкцій – не завжди можна вписати таку будівлю в композицію існуючої забудови поселення.
2. Будівля із несучими зовнішніми та внутрішніми стінами. Основні конструкції такого типу будівель: несучі зовнішні та внутрішні стіни, утеплювач зовнішніх стін з подальшим тинькуванням та фарбуванням, перекриття – залізобетон, покриття – металочерепиця, внутрішні стіни – гіпсокартон чи цегла, заповнення віконних та дверних прорізів – металопластик зі склопакетами.
3. Змішаний – при якому можуть бути використані чи поєднані елементи вказаних вище чи інших конструктивних систем.

Конкретні приклади проектних вирішень ЦГБ та пожежних депо (враховуючи практичний досвід проектування), наводяться далі.

I. Центр громадської безпеки із розширеним набором функцій. Приклад 1. (рис1.). Склад приміщень: пожежне депо на 2 авто, блок медичної допомоги, блок інспектора поліції з боксом для авто, блок приміщень для зберігання комунальних авто та шкільних автобусів. Будівля із несучими зовнішніми та внутрішніми стінами: утеплювач зовнішніх стін з подальшим тинькуванням та фарбуванням, перекриття – залізобетон, покриття – металочерепиця, внутрішні стіни – гіпсокартон чи цегла, заповнення віконних та дверних прорізів – металопластик зі склопакетами.

Рис. 1. Центр громадської безпеки (із розширеним набором функцій) с.Білоцерківка, Велико-Багачанського р-ну Полтавської обл.

І. Центр громадської безпеки із розширеним набором функцій. Приклад 2. (рис.2). Склад приміщень: пожежне депо на 2 авто, бокс автомобіля медичної допомоги, блок інспектора поліції з боксом для авто. Каркасна конструктивна система з огорожувальними стінами із сендвіч-панелей: несучий каркас – металокаркас, зовнішні стіни – сендвіч-панелі, покриття – металочерепиця, внутрішні стіни – гіпсокартон, заповнення віконних та дверних прорізів – металопластик зі склопакетами.

Рис. 2. Центр громадської безпеки (із розширеним набором функцій), с.Сенча, Лохвицького р-ну Полтавської обл.

II. Центр громадської безпеки із середнім набором функцій. Приклад 1. (рис.3). Склад приміщень: пожежне депо на 1 авто, бокс автомобіля медичної допомоги, блок інспектора поліції з боксом для авто, бокс зберігання шкільного автобуса. Каркасна конструктивна система з огорожувальними стінами із сендвіч-панелей: несучий каркас – металокаркас, зовнішні стіни – сендвіч-панелі, покриття – металочерепиця, внутрішні стіни – гіпсокартон, заповнення віконних та дверних прорізів – металопластик зі склопакетами.

Рис. 3. Центр громадської безпеки (із середнім набором функцій), с.Петрівка Чутівського р-ну Полтавської обл.

II. Центр громадської безпеки із середнім набором функцій. Приклад 2. (рис.4). Склад приміщень: пожежне депо на 1 авто, бокс автомобіля медичної допомоги, блок інспектора поліції з боксом для авто, бокс зберігання шкільного автобуса. Будівля із несучими зовнішніми та внутрішніми стінами: несучі зовнішні та внутрішні стіни, утеплювач зовнішніх стін з подальшим тинькуванням та фарбуванням, перекриття – залізобетон, покриття – металочерепиця, внутрішні стіни – гіпсокартон чи цегла, заповнення віконних та дверних прорізів – металопластик зі склопакетами.

Рис. 4. Центр громадської безпеки (із середнім набором функцій), с.Широке Запорізької обл.

III. Центр громадської безпеки із мінімальним набором функцій (рис.5). Склад приміщень: пожежне депо на 1 авто, бокс для зберігання техніки оперативного реагування. Тип конструктивної системи - змішаний – при якому можуть бути використані чи поєднані елементи конструктивних систем, а саме: - будівля із несучими зовнішніми та самонесучими внутрішніми стінами (піноблоки, цегла): несучий каркас – металокаркас, зовнішні стіни – сендвіч-панелі, покриття – бітумна черепиця, внутрішні стіни – піноблоки, цегла, заповнення віконних та дверних прорізів – металопластик зі склопакетами.

Рис. 5. Центр громадської безпеки (із мінімальним набором функцій), с.Михайлики, Шишацького р-ну Полтавської обл.

IV. Пожежне депо на 2 пожежних автомобілі (рис.6). Каркасна конструктивна система з огорожувальними стінами із сендвіч-панелей: несучий каркас – металокаркас, зовнішні стіни – сендвіч-панелі, покриття – металочерепиця, внутрішні стіни – гіпсокартон, заповнення віконних та дверних прорізів – металопластик зі склопакетами.

Рис. 6. Пожежне депо на 2 пожежних автомобілі, с.Рашівка Гадяцького р-ну та с.Василівка Семенівського р-ну Полтавської обл.

V. Пожежне депо на 1 пожежний автомобіль (рис.7). Каркасна конструктивна система з огорожувальними стінами із сендвіч-панелей: несучий каркас – металокаркас, зовнішні стіни – сендвіч-панелі, покриття – металочерепиця, внутрішні стіни – гіпсокартон, заповнення віконних та дверних прорізів – металопластик зі склопакетами.

Рис. 7. Пожежне депо на 1 пожежний автомобіль, с. Токарі Лохвицького р-ну Полтавської обл.

ВИСНОВКИ. Загалом, зважаючи на сучасні соціальні-економічні умови, можна вказати на появу і творення нових типів будівель – центрів громадської безпеки та пожежних депо для об'єднаних територіальних громад в Україні.

Виходячи із основних вимог, які пред'являються до вказаних будівель, наведеними вище проектами забезпечується вирішення таких питань, як функціональна, у тому числі і технологічна, доцільність, технічна надійність, архітектурно-художня виразність та економічність.

За функціональним наповненням будівлі ЦГБ та пожежні депо можуть бути вирішені у наступних варіантах: 1. Центр громадської безпеки із розширеним набором функцій (пожежне депо на 2 авто, блок медичної допомоги, блок інспектора поліції з боксом для авто, блок приміщень для зберігання комунальних авто та шкільних автобусів). 2. Центр громадської безпеки із середнім набором функцій (пожежне депо на 1 авто, бокс автомобіля медичної допомоги, блок інспектора поліції з боксом для авто, бокс зберігання шкільного автобуса). 3. Центр громадської безпеки із мінімальним набором функцій (пожежне депо на 1 авто, бокс для зберігання техніки оперативного реагування). 4. Пожежне депо на 2 пожежних автомобілі. 5. Пожежне депо на 1 пожежний автомобіль.

За конструктивною схемою будівлі ЦГБ чи пожежні депо, можуть бути вирішені у наступних варіантах: 1. Каркасна конструктивна система з огорожувальними стінами із сендвіч-панелей. 2. Будівля із несучими зовнішніми та внутрішніми стінами. 3. Змішаний тип – при якому можуть бути використані чи поєднані елементи вказаних вище чи інших конструктивних систем.

Література:

1. Златина К. Об'єднані та «безправні» територіальні громади. URL: <http://www.prostir.ua/?news=objednani-ta-bezpravni-terytorialni-hromady> (дата звернення: 25.11.2016).

2. Куцевич В.В. Архітектура громадських будівель і споруд в Україні на початку 21 ст. Українська академія мистецтва. Вип.17., с.251-262.

3. Перший в Україні «Центр безпеки громадян» відкрили в Лимані. URL:<http://dn.gov.ua/pershyj-v-ukrayini-tsentr-bezpeky-gromadyan-vidkryly-v-lymani> (дата звернення: 25.11.2016).

4. У Шишацькій та Білоцерківській ОТГ реалізують пілотні проекти сучасних пожежних частин. URL: <http://np.pl.ua/2016/11/u-shyshatskij-ta-bilotserkivskij-oth-realizuyut-pilotni-proekty-suchasnyh-pozheznyh-chastyn> (дата звернення: 25.11.2016).

5. У другий день навчання в Німеччині представники Полтавщини вивчатимуть роботу центральної диспетчерської служби. URL: <http://np.pl.ua/2016/11/u-druhyj-den-navchannya-v-nimechchyni-predstavnyku-poltavschyny-vyvchatymut-robotu-tsentralnoji-dyspetcherskoji-sluzhby> (дата звернення: 25.11.2016).

6. Лях В.М. Типологія будівель і споруд. Конспект лекцій. - Полтава: ПолтНТУ, 2000-2003. - 126+264 с.

7. Шулик В.В. Про формування центрів громадської безпеки, передумови і досвід проектування /В.В.Шулик, О.О.Гальченко, О.Б. Обідний / Містобудування та територіальне планування: Наук.-техн. збірник/ Відпов.ред. М.М.Осетрін. – К., КНУБА. №62, 2016. – С.555-562.

8. Розвиток місцевої пожежної охорони в умовах реалізації політики децентралізації та співробітництва територіальних громад: Навчально-практичний посібник / За заг.ред. Толкованова В.В., Журавля Т.В., Фірсова С.А. – Київ. 2017 р. – 240 с.

9. ДК 018-2000. Державний класифікатор будівель та споруд. Видання офіційне. Київ. Держстандарт України. 2000.

Аннотация.

Представлен опыт по созданию типологии центров общественной безопасности и пожарных депо для объединенных территориальных общин в Украине.

Ключевые слова: типы зданий, центры общественной безопасности, объединенные территориальные общины.

Annotation.

The experience in creating a typology of public safety centers and fire depots for the united territorial communities in Ukraine is presented.

Key words: types of buildings, centers of public safety, united territorial communities.